



Na temelju članka 112., stavka 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03., 198/03., 105/04. i 174/04.), sukladno obvezama Instituta za povijest umjetnosti preuzetim potpisivanjem Europske povelje za istraživače (*European Charter for Researchers*) i Kodeksa o zapošljavanju istraživača (*The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers*) 29. ožujka 2010., na temelju prijedloga Znanstvenoga vijeća Instituta od 01.12.2010., Upravno vijeće Instituta za povijest umjetnosti na 54. sjednici održanoj dana 17. prosinca 2010. godine donosi

ETIČKI KODEKS INSTITUTA ZA POVIJEST UMJETNOSTI

Ovaj dokument, zasnovan na smjernicama Etičkog kodeksa Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju RH, određuje i promiče etičnost kao skup pozitivnih načela kojima se uređuju norme ljudskih i profesionalnih odnosa zaposlenika¹ Instituta, kako njihovih međusobnih odnosa, tako i odnosa prema matičnoj ustanovi, drugim pojedincima i ustanovama u sustavu znanosti te odnosi prema znanstveno-stručnoj i široj javnosti.

Etičkim kodeksom Instituta uređuju se pitanja:

- etičke odgovornosti pojedinaca u profesionalnom, tj. znanstvenom i javnom djelovanju. Budući da je kao temeljna djelatnost Instituta definirana znanstveno-istraživačka i stručna djelatnost, ovim se dokumentom, polazeći od načela dobre znanstvene prakse, definiraju odgovornosti pojedinaca i ustanove u provedbi znanstvenog i stručnog rada.
- etičke odgovornosti ustanove
- načina i subjekata prosuđivanja o eventualnim povredama načela ovog kodeksa, odnosno razrješavanja profesionalnih i međuljudskih konflikata do kojih može doći uslijed odstupanja od tih načela.

TEMELJNA NAČELA

1.

- Institut za povijest umjetnosti (dalje: Institut) u svojem će djelovanju, uz pridržavanje načela akademske izvrsnosti, promicati najviše etičke i profesionalne vrijednosti – poštenje, savjesnost, vjerodostojnost, odgovornost, kolegijalnost, otvorenost i međusobno poštovanje.
- Svrha Etičkog kodeksa nije ograničavanje ljudskih, intelektualnih, profesionalnih ili akademskih sloboda zaposlenika Instituta, nego utvrđivanje očekivanog standarda profesionalnih i ljudskih odnosa. Primjena kodeksa pretpostavlja dobru namjeru i poštenu prosudbu.
- Osim Istraživača, Stručnih suradnika i ostalih zaposlenika Instituta, očekuje se da se načela ovog kodeksa pridržavaju i vanjski suradnici Instituta (sudionici na

¹ Izričajima *Istraživač*, *Zaposlenik* i sl. u tekstu ovog dokumenta podrazumijevaju se osobe oba spola.

znanstvenim i drugim projektima ustanove) te naručitelji i/ili korisnici usluga Instituta, kako fizičke tako i pravne osobe.

ODNOS PREMA MATIČNOJ USTANOVI I JAVNOSTI

2.

Zaposlenici Instituta dužni su se u svom radu, međusobnom ophođenju te u zasnivanju i ispunjavanju svih ugovornih, znanstvenih, stručnih i drugih obveza prema matičnoj ustanovi ponašati odgovorno, pošteno, savjesno, otvoreno i vjerodostojno.

3.

Svaki zaposlenik dužan je poznavati odredbe zakonskih propisa navedenih u zaglavlju ovog dokumenta, Statut i druge normativne akte ustanove.

4.

U svim javnim istupima od zaposlenika Instituta očekuje se da ne narušavaju ugled ustanove te da ne dovode javnost u zabludu predstavljanjem vlastitih stajališta kao službenih stajališta Instituta, akademske ili znanstvene zajednice.

ODNOS PREMA KOLEGAMA I SURADNICIMA

5.

Zaposlenici Instituta dužni su poštivati i štitići osobni i profesionalni integritet svojih kolega i suradnika i odnositi se prema njima civilizirano, bez predrasuda i diskriminacije zasnovanih na rasnoj ili etničkoj pripadnosti, političkim ili vjerskim uvjerenjima, akademskom statusu, dobi ili spolu.

6.

Zaposlenici Instituta dužni su se suzdržati od uznemiravanja kolega i suradnika i neprimjerenog ponašanja koje može stvoriti neprijateljsko radno okruženje.

ODNOS PREMA ZNANSTVENOM I STRUČNOM RADU

7.

Zaposlenici Instituta provode znanstveni i stručni rad u skladu s najvišim etičkim standardima i međunarodno prihvaćenim standardima odgovorne provedbe tog rada.

8.

U znanstvenom i stručnom radu od zaposlenika se zahtijeva savjesnost, pridržavanje načela znanstvene čestitosti, poštivanje autorstva, izbjegavanje znanstvenog nepoštenja i prijevare u znanosti, skrb o zaštiti integriteta osoba i nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara obuhvaćenih istraživanjem te izbjegavanje sukoba interesa.

9.

Znanstvena čestitost zasniva se na sljedećim pretpostavkama:

– Predmnijeva se da su svi sudionici znanstvene, odnosno stručne djelatnosti Instituta kompetentni u području svoga rada;

- Predmnijeva se da u postupcima predlaganja, provođenja, revizije ili objave istraživanja prikazani znanstveni rezultati i interpretacije dosljedno odgovaraju provedenim postupcima te da ni u najmanjoj mjeri ne sadrže izmišljene, krivotvorene ili plagirane podatke, ideje, postupke ili navode;
- Rezultati znanstvenih istraživanja trebaju biti prezentirani u skladu s najstrožim standardima znanstvene etike. Potrebno je poduzeti sve razumne mjere da se pritom detaljno navedu svi izvori podataka koje su prikupile, interpretirale i objavile druge osobe, skupine ili ustanove te da se prethodno utvrdi njihova točnost i istinitost;
- Predmnijeva se da je svaka obrada i prezentacija podataka proizašlih iz znanstvenih istraživanja savjesna i elaborirana u skladu s znanstvenom metodologijom;
- Temeljna istraživačka dokumentacija Instituta treba se pohranjivati, čuvati, obrađivati, koristiti i prenositi tako da se spriječi njezin gubitak, uništenje, pristup nepozvanima, razotkrivanje povjerljivih i tajnih podataka ili moguće zloporabe. Nakon objavljivanja rezultata istraživanja svi izvorni podaci, odnosno primarna dokumentacija moraju biti stavljeni na raspolaganje znanstvenoj javnosti.

10.

Poštivanje autorstva

- Predmnijeva se da autori i koautori svih objavljenih znanstvenih djela zadovoljavaju sljedeće kriterije:
 - (A) djelatno sudjelovanje u razvoju ideje, izradi koncepcije, metodologije i plana istraživanja;
 - (B) djelatno sudjelovanje u prikupljanju, obradi i interpretaciji podataka
 - (C) djelatno sudjelovanje u pisanju i oblikovanju ili kritičkoj reviziji teksta znanstvenog djela.
- Svaki autor treba zadovoljiti barem jedan uvjet iz svake kategorije (A), (B) i (C) te moći braniti intelektualni sadržaj objavljenih djela.
- Upravna, tj. ustrojno nadređena funkcija unutar ustanove, financijska ili druga potpora nisu same po sebi kvalifikacije za prisvajanje autorstva.
- Svako sudjelovanje u istraživanju osoba koje nisu potpisane kao autori, odnosno koautori, tj. koje nije obuhvaćeno navedenim definicijama, primjerice rad na izradi temeljne tekstualne, arhitektonske i fotografske dokumentacije, potrebno je u objavljenim znanstvenim djelima zabilježiti na odgovarajući način.

11.

Izbjegavanje znanstvenog nepoštenja i prijevare u znanosti

Znanstveno nepoštenje u predlaganju, provođenju, recenziranju prijedloga ili objavljivanju rezultata istraživanja radnje su u suprotnosti s načelima odgovorne provedbe istraživanja. Kao znanstveno nepoštenje i prijevera definiraju se sljedeći nedopušteni postupci:

- (1) izmišljanje – izmišljanje podataka ili rezultata i njihovo bilježenje ili objavljivanje;
- (2) krivotvorenje – zloporaba materijala i dokumentacije nastale tijekom istraživanja te mijenjanje i naknadna manipulacija izvornim podacima ili njihovo neutemeljeno prešućivanje, odnosno ispuštanje iz analize;
- (3) plagiranje – prepisivanje ili preuzimanje ideja, misli, riječi i rezultata drugih autora i prikazivanje istih kao vlastitih;
- (4) onemogućivanje rada drugih znanstvenika, znanstvenih skupina ili dr. namjernim prikrićivanjem, otuđivanjem, oštećivanjem ili uništavanjem materijala, opreme ili podataka u vlasništvu ustanove;

- (5) suvišno, tj. dvostruko ili višestruko publiciranje istovjetnoga izvornog znanstvenog rezultata (osim kada je to službeno drugačije regulirano, uz jasnu naznaku i odobrenje primarnog publikacijskog tijela);
- (6) istodobno slanje rukopisa znanstvenih radova na recenziju ili objavljivanje u više časopisa;
- (7) zloraba autorstva:
- a. poklonjeno autorstvo – nezasluženo autorstvo, neispunjeni uvjeti autorstva
 - b. podmetanje autorstva – dopisivanje osobe bez njezina znanja i pristanka na popis autora
 - c. isključivanje osoba koji ispunjavaju uvjete za autorstvo s popisa autora
- (8) namjerno krivo ili naklono navođenje izvora i/ili literature;
- (9) iskrivljeno i neistinito obavještanje o stanju vlastitih radova (primjerice "u tisku" ili "prihvaćen za objavljivanje" ako to nije istina);

12.

Predmnijeva se da će istraživač poštivati integritet lika ili djela osoba čija su djela, kao predmet istraživanja, izvori podataka ili na bilo koji drugi način, uključena u istraživanje, bilo da je riječ o autorima znanstvenih ili drugih tekstova, bilo umjetničkih opusa

13.

Ako istraživanja obuhvaćaju ili uključuju zahvate na pokretnim i nepokretnim kulturnim dobrima (konzervatorsko-restauratorska istraživanja) ili prijedloge za radove na njihovoj zaštiti ili obnovi, istraživač jamči da će poštivati materijalni i nematerijalni integritet spomenika i njegovog okoliša i striktno se pridržavati odredaba Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, NN 151/03; NN 157/03 Ispravak, NN 87/09, NN 88/10).

14.

– **Sukob interesa** je situacija u kojoj privatni interes zaposlenika utječe ili može utjecati na djelotvornost ili kvalitetu njegovog rada unutar ustanove.

– Zaposlenici Instituta ne smiju koristiti svoj položaj za osobni probitak ili probitak osobe koja je s njima rodbinski ili interesno povezana.

ODGOVORNOST USTANOVE

15.

Ustanova je dužna promicati standarde izvrsnosti, zakonitosti i istinitosti znanstvenoistraživačkog rada

16.

Ustanova je dužna svakom istraživaču omogućiti pravo na pristup relevantnim informacijama, poštujući posebne propise.

17.

Ustanova ima etičku odgovornost dosljedno provjeravati pridržavaju li se svi uključeni pravila propisanih Etičkim kodeksom.

18.

Ustanova skrbi o poštivanju načela Etičkog kodeksa biranjem Etičkog povjerenstva (dalje: Povjerenstvo).

ETIČKO POVJERENSTVO

19.

Povjerenstvo imenuje Znanstveno vijeće Instituta iz redova djelatnika Instituta. Povjerenstvo se sastoji od 5 članova – 3 znanstvenika, 1 stručnog suradnika i 1 znanstvenog novaka.

20.

Povjerenstvo je dužno ocijeniti i osuditi svako postupanje protivno načelima ovog dokumenta i iznaći način razrješavanja eventualnih profesionalnih i međuljudskih konflikata.

ZAVRŠNE ODREDBE

21.

Potpisivanjem ugovora o radu zaposlenik prihvaća ovaj Etički kodeks i obvezu djelovanja i ponašanja u skladu s njime.

22.

Izmjene i dopune Etičkoga kodeksa provode se po istome postupku kao i pri njegovu donošenju.

23.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu osmoga dana od dana objave na oglasnoj ploči Instituta.

Predsjednik Upravnog vijeća Instituta

Akademik Igor Fisković

Ovaj Etički kodeks, objavljen na oglasnoj ploči Instituta za povijest umjetnosti, stupio je na snagu dana 01.01.2011.g.

Ravnatelj
dr.sc. Milan Pelc